

Rejlers Sverige AB
Att: Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 UPPSALA

Yttrande avseende samråd för två nya 130 KV kraftledningar mellan Hedenlunda och SSAB i Oxelösund

Vattenfall Eldistribution avser att bygga två nya 130 kV-ledningar i gemensamma stolpar från stamnätsstationen CT35 Hedenlunda till en ny transformatorstation i närheten av Oxelösund, till vilken SSAB önskar ansluta sig för elförsörjning av dess planerade ljusbågsugn. Nyköpings kommun har fått samrådsmaterialet för undersökningssamråd och avgränsningssamråd för yttrande.

Sammanfattning av kommunens synpunkter och överväganden

Kommunen är positiv till SSAB:s planerade omställning till Ljusbågsugn då det innebär väsentliga utsläppsminskningar och då verksamheten är en viktig arbetsgivare för kommunens medborgare. Kommunen anser att den planerade ledningsgatan riskerar att innebära betydande miljöpåverkan framförallt vad gäller påverkan på landskapsbild, areella näringar, naturmiljö och kulturmiljö och behöver därför utredas och motiveras väl. Kommunen är villig att vara behjälplig och anser att en dialog mellan sökanden och kommunen skulle gynna arbetet med att hitta en så miljömässigt och ur allmänna intressen bra lösning för ledningsdragningen som möjligt.

Kommunen anser att underlaget för samrådet har sådana brister att det är svårt att ta ställning både till avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen och prioritering av föreslagna stråk och delstråk. Kommunen har tagit del av Länsstyrelsens yttrande och ställer sig bakom detta. Kommunen anser underlaget behöver kompletteras framförallt vad gäller:

- Redovisning och motivering av avförda alternativ
- Samförläggande av ledning
- Landskapsbild och kulturmiljöanalys

- Påverkan på stora opåverkade områden
- Påverkan på de areella näringarna även vad gäller skillnaden mellan olika tekniska alternativ
- Tydligare motivering av bedömning av påverkan på landskapsbild

Kommunen begärde utökad svarstid till 31 augusti för att tillräckligt kunna analysera och inkomma med kompletterande underlag. Utökad svarstid beviljades enbart till 10 juli och kommunen anser sig därför inte i tillräcklig omfattning ha kunnat analysera föreslagna stråk och ta ställning i val av alternativ. Kommunen anser dock att det är olämpligt med luftledning i delsträcka 2D med tanke på kommunens framtida bebyggelseutveckling och möjlig sammanväxning av orterna Bergshammar och Svalsta.

Allmänna synpunkter

Samförläggande med annan infrastruktur

Kommunen anser att samförläggande med annan infrastruktur är att föredra då det normalt innebär mindre påverkan på natur- och kulturmiljövärden. Det framgår dock inte av underlaget i vilka sträckor som detta kommer att ske och vilken påverkan detta kommer ha i form av markbehov och höjder på anläggning i förhållande till befintliga ledningsgator. Det behöver kompletteras för att kunna ta ställning. Vid en översiktlig analys verkar bara två kortare sträckor vara aktuella att samförlägga i Nyköpings kommun. En kortare sträcka om ca 1,5 km öster om Stigtomta på sträcka 2D och en sträcka om ca 13 km mellan Nävsjön och Bränn-Ekeby på sträcka 1D. Övrig ledning kommer därmed att innebära att nya ledningsgator blir nödvändiga.

Kommunen anser att det behöver redovisas var samförläggande med befintliga ledningar är möjlig och vilken påverkan detta kommer ha i form av markbehov och höjder på anläggning i förhållande till befintliga ledningsgator.

Behov av landskapsanalys och kulturmiljöanalys

Vattenfalls rapport beskriver att det i samband med att den slutliga sträckan bestäms ska tas hänsyn till intressen för kulturmiljön, men att den planerade ledningen bedöms medföra måttliga konsekvenser på kulturmiljön. Kommunen saknar motivering av varför konsekvenserna på kulturmiljön bedöms som måttlig. Kommunen ser även behovet av en översiktlig landskapsanalys där områden med överlagrande upplevelsevärden (natur, friluftsliv, kulturmiljö, landskapsbild) pekas ut, beskrivs och bedöms ur känslighets-/tålighetssynpunkt.

Utan landskapsanalys är det svårt att helt kunna bedöma vilket av alternativen 1D, 1E och 2D som utgör minst negativ påverkan. Kommunen kan dock redan nu se att 2D är mest negativ med tanke på framtida bebyggelseutveckling och

sammanväxt av orterna Bergshammar-Svalsta-Enstaberga, om den utförs som luftledning.

Kommunen anser att övergripande landskapsanalyser behöver tas fram som underlag. Särskilt viktig är en sådan landskapsanalys för bedömningen av påverkan av luftledning i Kiladalen med tanke på de höga landskapsbilds- och kulturmiljövärdena där. Landskapsanalyser bör också göras inom riksintresse för kulturmiljövård samt för sträckning söder om Yngaren.

Val av teknisk lösning och alternativ

I samrådsunderlaget beskrivs både markförlagd kabel och luftledning. Kommunen saknar ett resonemang om systemen går att kombineras och var bolaget i så fall anser det vara tillämpligt med respektive system. Det saknas resonemang om påverkan på de areella näringarna mellan de olika alternativen. Det saknas också ett resonemang kring vilken typ av luftledning som avses, om befintliga stolpar kan utnyttjas samt vilka fördelar respektive nackdelar de olika alternativen har för t.ex. fågellivet.

På de platser man avser att dra den nya kraftledningen i befintlig kraftledningsgata, saknas en tydlig beskrivning av förändring av den ursprungliga kraftledningsgatan, bredd på gatan, höjd på stolpar m.m. Vidare saknas en förklaring till varför man inte i större utsträckning valt att utnyttja befintlig infrastruktur. Kommunen saknar också en beskrivning och tydligare motivering av bolagets bortvalda alternativ som omnämns i underlaget. Här bör även alternativ till att ansluta till Hedenlunda beskrivas och motiveras.

I vissa fall har kraftledningsgator positiv effekt på biologisk mångfald, exempelvis i sandmiljöer, och kommunen saknar ett resonemang kring dessa frågor och hur de kan påverka valet av kraftledningsalternativ.

Kommunen anser att underlaget behöver kompletteras med en tydligare motivering av val av teknisk lösning, markförlagd eller luftledning samt typ av luftledning och deras för- och nackdelar även för enskilda delsträckor och passager, där påverkan på landskapsbild, natur, kulturmiljö och areella näringar framgår. Det behövs även en tydligare redovisning av bortvalda alternativ och motivering för detta. Här bör även alternativ till att ansluta till Hedenlunda beskrivas och motiveras.

Flexibilitet hos föreslagna stråk

Det framgår inte av materialet hur fasta stråken är. Det är avgörande för dragningarnas påverkan hur flexibel föreslagna stråkalternativ är. Ska stråken ses som schematiska eller ska dragningen ske inom de 200 m breda korridorerna eller finns större möjlighet att anpassa sträckningen efter platsens förutsättningar?

Översiktsplan och detaljplaner för Nyköpings kommun

I översiktsplan för Nyköpings kommun redovisas stora opåverkade områden där översiktsplanen anger att inom dessa områden bör ingen ny bebyggelse, nya vägar eller anläggningar lokaliseras. Översiktsplanen redovisar även områden lämpliga för utbyggnad av vindkraft. Dessa områden och påverkan på dessa ska framgå i underlaget och tas hänsyn till.

Föreslagna sträckningar påverkar två detaljplaner vid Bergshammar. Bedömningen är att stråket inte strider mot detaljplanernas syften.

Kommunen kan dock redan nu se att 2D är mest negativ med tanke på framtida bebyggelseutveckling och möjlig sammanväxning av orterna Bergshammar-Svalsta-Enstaberga, om den utförs som luftledning. Utförs den som markledning kan dock påverkan begränsas.

Övrigt

Kommunen vill påpeka att det krävs en nära samverkan med Trafikverket om passage av Ostlänken. För alternativet som går kring Skavsta krävs analys av inflygningszoner och utredning av ev. påverkan på inflygning och inflygningssystem. Kommunen vill också göra sökanden uppmärksam på att en översyn av riksintresseprecisering för Stockholm Skavsta flygplats pågår där en utökning kan påverka möjligheterna till sträckning och val av mark eller luftledning.

Det saknas redovisning av att Högåsens vattenverk är riksintresse för anläggningar för vattenförsörjningen.

Kommunen ser fram emot en fortsatt dialog med sökanden för att hitta en så miljömässigt och ur allmänna intressen bra lösning för ledningsdragningen som möjligt.

Analys av stråk och delstråk

Kommunen anser att underlaget för samrådet har sådana brister att det är svårt att ta ställning till, både avseende till prioritering och av föreslagna stråk och delstråk. Kommunen gör ändå följande preliminära sammanställning och prioritering för delsträckorna inom kommunen.

Delsträcka 1D

Naturvård

Påverkar ett stort antal områden med skog vilket ger ett större ingrepp i naturvärden än påverkan på öppna våtmarker och ängs/hagmarker.

Kultur och landskapsbild

Berör riksintresse för kulturmiljö Kiladalen. Luftledning bör placeras så att den inte dominerar i det öppna landskapet och att inte ledningsgator genom skogsklädda höjder syns på långt avstånd. En översiktlig landskapsanalys behövs för vidare bedömning av påverkan.

Delsträcka 1E

Natur

Påverkan på naturområden utgörs till större del av öppna marker såsom ängs/hagmarker vilket ger en mindre påverkan än när skogsmiljöer påverkas. Särskilt bör påtalas det olämpliga i att våtmarken Erkan påverkas som är en viktig fågellokal.

Kulturmiljö, landskapsbild och bebyggelseutveckling

Berör riksintresse för kulturmiljö Kiladalen. Berör även kulturmiljöer som regionalt pekats ut som värdefulla (Sörmlandsbygden 1988): Valingegård (jorbruksbygd, arrendegårdar och torp) samt Kila, Lunda, Tuna och Bergshammar.

Ledningen passerar även inom avrinningsområde för Yngaren som är kommunens vattentäkt. Vattentäkten får inte påverkas.

Delsträcka 2A

Natur

Relativt få naturvärdeskonflikter dock med helt ny sträckning genom kommunen.

Kulturmiljö, landskapsbild och bebyggelseutveckling

Berör riksintresse för kulturmiljö Husby-Oppunda. Markförläggning bör utredas. Luftledning bör placeras så att den inte dominerar i det öppna landskapet och att inte ledningsgator genom skogsklädda höjder syns på långt avstånd. Förutsättningarna för att använda kulturhistoriska byggnader för bostad eller andra verksamheter får inte påverkas. Se mer info i kunskapsunderlag från Länsstyrelsen.

Sträckningen berörs av utredningsområde för reservvattentäkt för Nyköping och Oxelösunds kommuner vid Husbymalmen.

Delsträcka 2B

Natur

Relativt få naturvärdeskonflikter dock med helt ny sträckning genom kommunen.

Kulturmiljö, landskapsbild och bebyggelseutveckling

Ledningen verkar ligga på tillräckligt avstånd för att inte beröra bebyggelseutveckling i Råby. Berör dock riksintresse för kulturmiljö Nyköpingsåns dalgång. Markförläggning bör utredas. Luftledning bör placeras så att den inte dominerar i det öppna landskapet och att inte ledningsgator genom skogsklädda höjder syns på långt avstånd. Förutsättningarna för att använda Herrgårdsbyggnaderna i Näs för bostad eller andra verksamheter får inte påverkas. Se mer info i kunskapsunderlag från Länsstyrelsen.

Delsträcka 2C

Natur

Kort sträcka med få påverkanspunkter. I kombination med delsträcka 2A eller 2B får alternativet en mycket lång sträcka i kommunen eftersom den sammanfaller med stora delar av alternativ 1E. Då får man den olämpliga kombinationen av lång sträckning i kommunen och många konflikter med naturvårdsintressen.

Kulturmiljö, landskapsbild och bebyggelseutveckling

Ledningen verkar ligga på tillräckligt avstånd för att inte beröra bebyggelseutveckling och eventuell framtida stationsutveckling i Stigtomta

Delsträcka 2D

Natur

Delsträcka 2D i kombination med delsträcka 2A eller 2B ger relativt få konflikter med naturvärden och naturvårdsfördelar för sandödlor som gynnas av kraftledningsgator. Om kraftledningen utformas som markförlagd ledning förbi Bergshammar och genom Kiladalen så blir påverkan ännu mindre.

Kulturmiljö, landskapsbild och bebyggelseutveckling

Ledningen riskerar att kraftigt försämra möjligheten till bebyggelseutveckling i Bergshammar och/eller Svalsta. Dessa orter har idag stor befolkningstillväxt och goda förutsättningar för att utvecklas även i framtiden. Kommunen anger i Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta att vid fortsatt bebyggelsetryck bör möjligheten prövas att låta orterna växa samman genom förtätning med bland annat flerbostadshus och service. Luftledning med tillhörande skyddsavstånd försämrar möjligheten till ihopbyggnad. Markledning har mindre men en viss negativ påverkan då ledningsgatan inverkar på placering av bebyggelse och försvårar markarbeten vid exploatering.

Området berörs också av riksintresse för kulturmiljö Kiladalen. Markförläggning bör utredas. Luftledning bör placeras så att den inte dominerar i det öppna landskapet och att inte ledningsgator genom skogsklädda höjder syns på långt avstånd. Bebyggelse i Övre Broby och Åby får inte påverkas. Se mer info i kunskapsunderlag från Länsstyrelsen.

Ledningen passerar även genom riksintresse för vattenförsörjningen och dess vattenskyddsområde. Vattentäkten får inte påverkas och inga markarbeten ska ske i närheten av gamla plantskolan.

Sammanfattning delsträckor

Natur

Ur naturvärdessynpunkt är alternativet 2B kombinerat med 2D just nu bästa alternativet med få konfliktpunkter och fördelar med ökad naturvårdsnytta för sandödda. Som andra alternativ förordar kommunen alternativ 1D som har en kort sträcka genom kommunen och begränsad påverkan på Kilaåns dalgång och landskapsbild. Det blir däremot extra viktigt att ta hänsyn till skogliga värden och Kilaådalens känsliga natur vid detaljplaneringen av delsträcka 1D.

Kulturmiljö, landskapsbild och bebyggelseutveckling

Utan landskapsanalys är det svårt att helt kunna bedöma vilket av alternativen 1D, 1E och 2D som utgör minst negativ påverkan. Kommunen kan dock redan nu se att 2D är mest negativ med tanke på framtida bebyggelseutveckling och möjlig sammanväxning av orterna Bergshammar-Svalsta-Enstaberga, om den utförs som luftledning.

Sammanvägd analys

Kommunen anser att det är för många osäkerhetsfaktorer och har inte heller haft tid att analysera allt underlag för att kunna göra en slutgiltig bedömning av vilket alternativ som kommunen förordar. Kommunen ser därför fram emot en fortsatt dialog med sökanden för att hitta en så miljömässigt och ur allmänna intressen bra lösning för ledningsdragningen som möjligt.

Urban Granström

Kommunstyrelsens ordförande

Anna Selander

Samhällsbyggnadschef

Kopia till:

Flens kommun
Katrineholms kommun
Oxelösunds kommun
Norrköpings kommun
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Samhällsbyggnad

